

PRED STO LETI . . .

19. februarja je poteklo sto let, odkar je v Zürichu umrl književnik in znanstvenik, komaj štiri in dvajsetletni nemški emigrant Georg Büchner (1813—37). Bil je eden iz tiste čudovite plejade genialnih mladeničev, ki jih je bila dala tedanja evropska literarna pomlad, da so — še preden so se razcveli — kakor meteorji omahnili v temo. V vrsti tistih vse premalo cenjenih imen (Novalis, Keats, Kleist, Hölderlin in dr.) spada Büchnerjevo med najsvetlejša. Njegova usoda nam utegne biti danes še bližja, saj je bil med svojimi romantičnimi pesniškimi vrstniki eden redkih, ki so doumeli zgodovinsko veličino tiste prelomne dobe ter so nosili vse posledice, ki so bile s tem v zvezi. V senci, ali bolje: v soncu francoske revolucije se je Büchner z mladostnim ognjem priključil odporu zoper nazadnjaške razmere v Hessenski vojvodini. Njegova politična aktivnost (»Gesellschaft der Menschenrechte«, »Hessischer Landbote«) in njegovo leposlovno delo, ki je ena sama globoko občutena labodja pesem (drami »Dantons Tod« in »Woyzeck« imata trajno vrednost), oboje v znamenju gesla »mir kočam, vojno palačam« — sta bila na poti tedanjim oblastnikom. Da se izogne preganjanju, je odšel iz domovine; najprej v Strassburg, kasneje v Zürich, kjer je dokončal svoje naravoslovne in filozofske studije. Malo pred smrtjo se je habilitiral za docenta na züriški univerzi.

Priobčujemo dokument, ki s svoje strašno simboliko osvetljuje tedanjo kulturno stvarnost in ki je spričo barbarizacije,* ki jo doživlja del današnje Evrope, postal tragično aktualen.

Tiralica

Spodaj opisani Georg Büchner, student medicine iz Darmstadta, ki je osumljen sodelovanja pri protidržavnih izdajalskih dejanjih, se je izognil sodni preiskavi s tem, da je zapustil domovino. Zato prosimo javna oblastva v tuzemstvu in inozemstvu, da ga, če pride na njihovo ozemlje, aretirajo in dajo v zanesljivem spremstvu prepeljati na podpisano mesto.

Darmstadt, 13. junija 1835.

Preiskovalni sodnik, postavljen od Dvornega sodišča Velike vojvodine Hessenske v provinci Oberhessen, dvorni svetovalec

Georgi.

Osební popis: Starost: 21 let, velikost: 6 čevljev, 9 palcev nove hessenske mere, lasje: plavi, čelo: zelo ovalno, trepalnice: svetle, oči: sive, nos: močan, usta: majhna, brada: plava, podbradek: okrogel, obraz: ovalen, barva obraza: sveža, postava: močna, vitka, posebni znaki: kratkovidnost B. ž.

KRITIKA

FRANCE BEVK

Kresna noč / Vihar. 1935. Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Strani 314. Kako se najverjetneje napiše srednjeveška pastirska zgodba o mladem Juretu, ki mu vse njegovo bistvo narekuje, da mora biti Svetka njegova žena, a mu jo močnejši pohotnik krati, mu jo po njegovi skrivni poroki v kresni noči onečasti in razplameni v njem vse maščevalne pranagone, da ženo ubije in vas zažge? Kako se najprepričevalneje prikaže časovno precej odmaknjena doba iz življenja slovenskih ribičev ob Adriji in zgodba o Mikolču, ki mu tuji sosed Tonin mater zapelje in očeta ubije ter s tem

* Prim. Thomas Mann: Ein Briefwechsel, Zürich, 1937.